

V zlomku sa skrýva celok

Kniha odvetí našim očiam na všetko, čo sa pýtajú.

Slovník mi hovorí, že slovo fragment je zlomkovitá, úryvkovitá časť celku, zlomok, úlomok, úštipok, výlomok, odlomok, čiastočka, výňatok, ukážka, útržok, torzo, kúsok... Ku ktorému z týchto slov by sme priradili časopis Fragment?

Revue pre literatúru, výtvarné umenie, históriu a kritiku Fragment, založený v Bratislave v roku 1987, do roku 1989 vychádzal ako samizdat. V júni 2013 bola na prestížny zoznam UNESCO Pamäť sveta

zapísaná Zbierka českých a slovenských samizdatových periodík z rokov 1948 - 1989, čím bola uznaná za súčasť dokumentárneho dedičstva ľudstva.

Zbierka, v ktorej je aj časopis Fragment, je deponovaná v knižnici Libri prohibiti v Prahe, patrí k najrozsiahlejším a najkomplexnejším na svete a má zásadný význam pre štúdium histórie dvadsiateho storočia.

Nedávno vyšlo prvé tohtoročné číslo s bohatým obsahom, ktorý ako od počiatku vychádzania Fragmentu zásluhou Olega Pastiera

Ivan Kadlečík

uprednostňuje morálne a estetické hodnoty nepodliehajúce politickým a ideologickým tlakom. Zaujme tohtoročná laureátka Ceny Dominika Tatarku Mila Haugová, úvahy Juraja Mojžiša o Milanovi Laluhovi či neopakovateľným jazykom ruský spisovateľ Andrej Platonov.

Pozoruhodné sú Nahrávačky,

prepisy zvukových záznamov, ktoré pozorne počúval a pozorne prepísal Ján Púček z čítačiek Ivana Laučíka, napríklad: Ja si nemôžem báseň ani priat, ani ju nemôžem urýchliť. Musím si tému nájsť, ona je niekde v éteri, v ničote. Potrebuje čas, aby sa usadila, potrebuje získať istý tlak a až potom sa môže vyjaviť, čo je to vlastne okolo nás a transformovať to do slova.

Alebo ako píše nedávno zosnulý Andrej Chudoba: Naši predkovia nás formujú, určujú a definujú vo svojom priestoročase. Pre nás potomkov s literárnymi tvorivými

ambíciami sú to pravdaže a predovšetkým spisovatelia, myslitelia a umelci širokého domáceho i zahraničného diapazónu európskeho i svetového formátu.

Títo a takíto kultivujú našu kultúru, naše tvorivé snahy a úsilia. Vedeeme s nimi stály dialóg v rámci našich spoločných humanistických tradícií. Citované slová sú útržkom zo synchronického dialógu Andreja Chudobu s autorom tohto príspevku.

Celok sa skladá z útržkov. Zlomok celku, celok zlomku.

Konečná! Nevystupovať!